

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 734

van **ROOSMARIJN BECKERS**

datum: 26 juli 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Participatiegraad hoger onderwijs - Limburg

De kwestie rond de kleinere onderwijskansen in de provincie Limburg is een belangrijk thema voor de economische groei, de welvaart en het welzijn in die provincie. De voorbije jaren wezen verschillende parameters in de onderwijsstatistieken omtrent Limburg dat ze bij velen ervan aan de staart hangen ten opzichte van de vier andere Vlaamse provincies. Een ervan is de participatiegraad van Limburgse adolescenten aan het hoger onderwijs. In een vorige schriftelijke vraag[\[1\]](#) bevroeg ik de minister een jaar geleden over de evolutie hieromtrent.

Uit de cijfers die toen werden gegeven, bleek dat het aandeel Limburgse jongeren dat tussen de schooljaren 2018-2019 en 2019-2020 rechtstreeks van het secundair naar het hoger onderwijs doorstroomde 72,7% bedroeg. Het positieve nieuws is dat dit een duidelijke stijging was ten opzichte van vijf jaar ervoor, toen dat aandeel nog op 68,4% lag. Hiermee deed Limburg het beter dan in de periode van het alarmerende cijferrapport van voormalig provinciegouverneur Reynders, dat terecht voor heel wat deining zorgde in het publieke debat over de geringe onderwijskansen in Limburg. De recente stijging vanaf de afgestudeerden in schooljaar 2018-2019 is vooral te verklaren door de overdracht van de graduaatsopleidingen van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) naar de hogescholen vanaf academiejaar 2019-2020. De inbedding van de graduaatsopleidingen in de hogescholen lijkt vooral voor Limburg positief en helpt zodoende om de participatiegraad aan het hoger onderwijs in de provincie op te krikken. Maar ondanks die diachrone positieve evolutie blijft relatief gezien Limburg nog altijd veruit het zwakke broertje onder alle Vlaamse provincies. Het Vlaanderenbrede participatie-aandeel bedroeg voor de overgang in die jaren immers 77,3%, wat vijf jaar eerder op 73,4% lag.

Vooraf de instroom richting academische bachelors ligt in Limburg gevoelig lager (31,2% tegenover 35,9% op Vlaams niveau). Dat heeft natuurlijk (naast andere factoren) ook te maken met een geringer aanbod inzake academische bachelors in de eigen provincie. Ook zijn er binnen de provincie grote regionale verschillen. Zo scoren gemeenten in de Maasvallei, zoals Lanaken, Maaseik en Maasmechelen maar rond de 50% participatie. Dat heeft er voor een groot stuk mee te maken dat een deel van hun adolescenten over de grens trekken en zo niet in de Vlaamse statistieken terechtkomen, dat vertekent het beeld voor die gemeenten. Maar het grootste reële deficit zit in de vroegere mijngemeenten zoals Genk en Beringen. Wegens de lagere sociaaleconomische status (SES) van veel gezinnen in die regio is de doorstroom naar het hoger onderwijs er niet altijd evident. Ook zorgt het hoog aantal anderstaligen in die gemeenten ervoor dat die jongeren in het secundair onderwijs al minder studievorderingen maken.

Ter opvolging van dit thema kreeg ik graag een update van mijn vorige vraag.

1. In mijn vorige schriftelijke vraag gaf de minister de cijfers mee tot en met academiejaar 2019-2020 (op basis van de cohorte afstuderenden uit het secundair onderwijs van 2018-2019).

Kan de minister een update geven van de participatiegraad van Limburgse adolescenten, als zijnde het aandeel van Limburgse jongeren dat vanuit het secundair onderwijs verder doorstroomt naar en dus participeert aan het hoger onderwijs, dit voor de academiejaren 2020-2021 (doorstroom van de cohorte afstuderenden uit het secundair onderwijs van 2019-2020) en indien mogelijk ook 2021-2022 (doorstroom van de cohorte afstuderenden uit het secundair onderwijs van 2020-2021)?

2. Kan de minister deze cijfers inzake participatiegraad verder uitsplitsen naar deelname aan universitaire opleidingen versus deelname aan hogeschoolopleidingen?
3. Kan de minister deze cijfers inzake participatiegraad verder uitsplitsen naar deelname met onderscheid tussen academische bachelors, professionele bachelors, graduaat en hbo5-opleidingen (hbo5: hoger beroepsonderwijs 5)?
4. Welke conclusies trekt de minister hieruit? Zijn er opvallende verschillen ten opzichte van de evolutie die geschetst werd in mijn vorige schriftelijke vraag omtrent dit thema?
5. De doorstroom van het schooljaar 2019-2020 richting het academiejaar 2020-2021 is de eerste die mogelijk geaffecteerd werd door de coronacrisis, de grote scholensluiting in het voorjaar van 2020 en hieraan gerelateerde leerachterstand.
Heeft dat een (negatief) effect op de doorstroom?
6. Omgekeerd hebben scholen van het secundair onderwijs vaak vrij mild gedelibereerd aan het einde van het schooljaar 2019-2020.
Heeft dat er volgens de minister mogelijk toe geleid dat er meer A-attesten werden verleend in de derde graad van het secundair onderwijs en zodoende dus de participatie richting het hoger onderwijs voor dat jaar makkelijker gemaakt werd?
7. Hoe verhoudt deze Limburgse participatiegraad zich ter zake ten opzichte van die van studenten uit de andere provincies en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest?
8. Hoe evalueert de minister de desbetreffende verhouding tussen de Limburgse participatiegraad en dedieze in de andere provincies en het Brusselse Hoofdstedelijkd Gewest?
9. De provincie Limburg is zoals gezegd intern ook erg verschillend qua demografie en sociaaleconomische stratificatie. Zo wordt er vaak gewezen naar de vroegere mijngemeenten waar de onderwijskansen en de sociale mogelijkheden merkkelijk lager liggen dan in andere streken.

Kan de minister voor het recentst beschikbare academiejaar ook een overzicht per Limburgse gemeente geven van de participatiegraad in het hoger onderwijs?

[\[1\]](#) Schriftelijke vraag nr. 910 (2020-2021), ingediend op 23 juli 2021.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 734 van 26 juli 2022

van **ROOSMARIJN BECKERS**

1. Tabel 1 toont het aantal afgestudeerden in het secundair onderwijs die al dan niet rechtstreeks doorstromen naar het Vlaams hoger onderwijs en hun participatiegraad per provincie van de instelling waarin ze afstudeerden in het secundair onderwijs (SO) en per schooljaar van afstuderen in het SO. De tabel werd geüpdatet met de laatst beschikbare cijfers, wat in dit geval betekent tot en met academiejaar 2020-2021 (getoond in de tabel als academiejaar afstuderen in het secundair onderwijs 2019-2020). De gegevens van academiejaar 2021-2022 worden pas ontsloten nadat het academiejaar volledig is afgerond en alles gevalideerd wordt door de instellingen hoger onderwijs. De participatiegraad wordt berekend als het aandeel rechtstreekse doorstromers van de afgestudeerden in het SO. Onder rechtstreekse doorstroom verstaan we leerlingen die afstuderen in het SO in schooljaar x en die in academiejaar x+1 ingeschreven zijn in het hoger onderwijs als generatiestudent. Een generatiestudent is een student die zich voor de eerste keer inschrijft in het Vlaamse hoger onderwijs met een diplomacontract voor een academische of professionele bachelor en sinds 2019-2020 voor een opleiding van het hoger beroepsonderwijs. De reële doorstroom naar het hoger onderwijs zal dus nog hoger liggen.
2. Tabel 2 toont het aantal afgestudeerden in het Limburgs secundair onderwijs die rechtstreeks doorstromen naar het Vlaams hoger onderwijs en hun participatiegraad per schooljaar van afstuderen SO en per soort instelling (hogeschool vs. universiteit) waar ze zich inschrijven als generatiestudent. Ter vergelijking worden ook de Vlaamse cijfers weergegeven. Opgelet, studenten kunnen meerdere inschrijvingen hebben in hun eerste jaar in het hoger onderwijs, bijvoorbeeld wanneer ze doorheen het jaar heroriënteren. Wie daarin zowel ingeschreven was in een hogeschool als in een universiteit, zal twee keer meetellen in de tabel. Het totale percentage participatiegraad ligt daardoor in deze tabel ook hoger dan dit in tabel 1.
3. Tabel 3 toont het aantal afgestudeerden in het Limburgs secundair onderwijs die rechtstreeks doorstromen naar het Vlaams hoger onderwijs en hun participatiegraad per schooljaar van afstuderen SO en per soort opleiding waarvoor ze zich inschrijven als generatiestudent. Ter vergelijking worden ook de Vlaamse cijfers weergegeven. Opgelet, studenten kunnen meerdere inschrijvingen hebben in het hoger onderwijs. Wie ingeschreven is in meerdere soorten opleidingen, zal ook meerdere keren meetellen in de tabel, nl. één keer per soort opleiding waarin de student een inschrijving had. Het totale percentage participatiegraad ligt daardoor in deze tabel ook hoger dan in tabel 1. De HBO5-opleiding wordt aan de hogescholen enkel nog in afbouw aangeboden aan studenten die minstens een derde van opleiding al voltooiden aan het CVO. Aangezien bovenstaande tabellen enkel rechtstreekse doorstromers vanuit het secundair onderwijs in beschouwing nemen, is deze opleiding dus niet opgenomen in de tabellen.
4. Op basis van de laatst beschikbare gegevens kunnen we concluderen dat er geen grote verschillen zijn ten opzichte van de voorbije jaren. De data blijven nagenoeg stabiel.
5. Er kan niet worden hard gemaakt welk effect de coronacrisis heeft op de doorstroom van studenten. Verschillende andere elementen spelen hier ook een rol.

6. We verwijzen graag naar de interactieve applicatie Dataloep. Op een gebruiksvriendelijke wijze kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger zelf de evolutie in de uitgereikte studiebewijzen in het secundair onderwijs samenstellen, zowel wat betreft de A-attesten als de oriënteringsattesten. Uit de fluctuaties in de data over het A-attest kan echter niet zomaar afgeleid worden dat de participatie tot het hoger onderwijs makkelijker wordt.
7. De Vlaamse volksvertegenwoordiger kan de participatiegraad van de andere provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest terugvinden in tabel 1. De participatiegraad in Limburg is gemiddeld lager dan deze in de andere provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
8. De participatiegraad in Limburg (afgestudeerden secundair onderwijs in 2019-2020) is 71,5%. Dit is lager dan deze in de andere provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De participatiegraad is het hoogst in Vlaams-Brabant (81,9%), gevolgd door Oost-Vlaanderen (79,5%), Antwerpen (79,2%), West-Vlaanderen (76,2%) en Brussels Hoofdstedelijk Gewest (75,8%).
9. Tabel 4 toont de participatiegraad per gemeente voor de provincie Limburg.

BIJLAGE

[Overzicht](#)